

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

7 december 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid Van Kessel tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het tracé voor de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de zonevreemde woningen

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 7 december 2000

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.05 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Ingrid Van Kessel tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het tracé voor de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Kessel tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het tracé voor de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven.

Mevrouw Van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Van Kessel : Mijnheer de minister, ik heb vernomen dat de uitvoering van deze goederenspoorlijn wellicht nog meerdere jaren op zich zal laten wachten. Mijn vraag is echter vooral een vraag om informatie. Het is dus misschien niet zozeer een vraag van hoogdringendheid, maar wel een vraag van grote ongerustheid.

De mensen in Lier en in het hele gebied rond die stad maken zich ernstig zorgen. De Vlaamse regering heeft in juni jongstleden een beslissing genomen over het tracé van de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven. Met die beslissing op zich hebben we niet echt een probleem. Als we immers een vermindering van het goederenvervoer over de weg willen realiseren, ligt een van de mogelijkheden ongetwijfeld op het gebied van het spoor. Tot dusver zijn er dus weinig vragen. We staan volledig achter die tweede spoorontsluiting om de toekomst te verzekeren van de haven van Antwerpen.

In een persbericht van de Vlaamse regering wordt echter gesteld dat deze goederenspoorlijn 'waar

nodig zal verlopen in een open sleuf, waar nodig in een betonnen U-bak of in een gesloten tunnel'.

Daarover was ik toch wel verbaasd. Aanvankelijk was immers gesteld dat men globaal voor de lage uitvoering zou kiezen. Nu blijkt echter dat dit enkel geldt voor het tracé en voor de gemeenten vanaf Antwerpen – en de tussenliggende gemeenten – tot Lier. Daar stopt dan de lage uitvoering. Op het grondgebied van Lier is er zelfs sprake van een spoor op niveau +1 in plaats van -1.

Dit betekent dus dat er ondertunnelingen zullen zijn in de buurt van het Antwerpse – Bredabaan, Albertkanaal, Merksemsebaan, August Van de Wielelei en Krijgsbaan -, maar in tegenstelling daarmee zouden de Liersesteenweg, de Kleine Nete, het Netekanaal, Kromme Haan, Kesselsesteenweg en de spoorlijn richting Herentals gekruist worden op niveau +1, door middel van een spoorviaduct. Voor en na deze viaduct zou de tweede spoorontsluiting over een spoorwegberm tot 12 meter hoog liggen en 45 meter breed. Ik denk dat niemand zich kan voorstellen wat voor een impact dit zal hebben op een semi-natuurgebied en op woonwijken. Volgens mij wordt dit in ieder geval zeer sterk onderschat.

Mijnheer de minister, ik heb dan ook de volgende vragen. In welk stadium bevindt zich het ruimtelijk uitvoeringsplan voor de tweede spoorontsluiting ? Bestaat de mogelijkheid dat in dit uitvoeringsplan een lage uitvoering voor de omgeving van Lier wordt uitgewerkt, of is de hoge uitvoering met taluds en viaducten definitief ? Ik hoop in ieder geval van niet. Wordt de lage uitvoering van de tweede spoorontsluiting in het Lierse onderzocht ? Zo nee, waarom niet ? Zo ja, waarom was zo'n lage uitvoering niet mogelijk ? Welke milieumilderende – onder andere geluidswerende – maatregelen zullen er worden genomen indien de hoge uitvoering behouden blijft ? Ten slotte is er vanuit verschillende

Van Kessel

gemeenten ook de vraag naar meer informatie. Hoe zult u ons die informatie bezorgen ?

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, het klopt dat er in dit dossier al jaren een groot gebrek aan informatie is. De plaatselijke bevolking voelt dit als een enorm gemis aan. Allicht is een van de oorzaken de spreiding van dit dossier over de twee niveaus : het federale en het Vlaamse. Op beide vlakken faalt het informatiebeleid. Ik vind het eigenaardig dat de lage uitvoering wordt beperkt tot het arrondissement Antwerpen. Buiten de arrondissementsgrenzen kiest men voor een hoge uitvoering die milieubelastend is. Ik pleit ervoor om het uitvoeringsplan in die zin nog aan te passen en voorrang te geven aan de lage uitvoering.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Het is duidelijk dat de lage uitvoering voor het hele traject te verkiezen is. De vraag is of er voldoende financiële middelen zijn om een lage uitvoering mogelijk te maken. Dat hangt af van de planning binnen de NMBS. Er is wel in extra middelen voorzien voor de NMBS. Ik vraag me echter af of die voldoende zijn. Heeft de minister al zicht op de verdere afwikkeling terzake ?

Dan had ik nog een opmerking over de openbaarheid. In Nederland heeft men van de Betuwelijn een grote maquette gemaakt. Daarop is tot in detail te zien wat die betekent voor de betrokkenen. Dit is misschien ook een idee voor grote infrastructuurwerken in Vlaanderen zoals deze.

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Ik sluit me aan bij deze vraag om uitleg. Mevrouw Van Kessel heeft reeds gevraagd naar de stand van de procedure met betrekking tot het ruimtelijk uitvoeringsplan. Dat is toch wel dringend. We maken elke dag het Antwerps verkeersinfarct mee. De heer Pellens heeft vorige week nog gesteld dat dit in de nabije toekomst nog veel erger zal worden.

Deze ingreep is dan ook noodzakelijk. De NMBS heeft in november 1999 al gevraagd naar een ruimtelijke beslissing van de Vlaamse regering. Op 23

juni 2000 heeft de Vlaamse regering een principiële beslissing genomen. Wat is er nadien gebeurd ?

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Ik wil vooraf een opmerking maken. Het is merkwaardig dat nu Agalev in de regering zit, deze fractie plots bezorgd is of er wel voldoende financiële middelen voorradig zijn om het minst milieubelastende tracé te vinden.

Mijnheer de minister, zullen de burgers die langs het tracé wonen nu eindelijk informatie krijgen ? Die mensen durven aan hun huizen geen onderhoudswerken meer uit te voeren omdat ze niet weten of het nog zin heeft. Zullen ze worden onteigend of niet ? Kunt u daar duidelijkheid overscheppen ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, sommige opmerkingen doen me denken aan een debat in de commissie voor Media. Twintig jaar lang weigerde men de komst van een commerciële radio. Nu stelt men dat de komst van de radio niet snel genoeg verloopt.

Ik wil duidelijk stellen dat de beslissing reeds is genomen. Vanuit diverse rangen werd aangedrongen om te wachten met de beslissing tot na een bepaalde datum in de maand oktober. De Vlaamse regering heeft in het licht van een algemeen mobiliteitsdebat gesteld dat de komst van de tweede goederenspoorontsluiting essentieel is voor de verdere economische ontwikkeling van Antwerpen en voor het gedeeltelijk onder controle krijgen van het mobiliteitsprobleem in de regio Antwerpen. Dit laatste is trouwens vervat in het masterplan dat volgende week door de Vlaamse regering zal worden bekrachtigd. Het masterplan zal daardoor een officieel statuut krijgen en kunnen worden geïmplementeerd.

Mevrouw Van Kessel, in het verleden werd nogal gearzeld om knopen door te hakken. Ik besef beter dan wie ook dat de aanleg van een dergelijke infrastructuur allesomvattend is en verregaande consequenties heeft voor het landschap, de fauna en de flora, en in het bijzonder voor de bewoners van de streek. Het leven is echter van die aard dat op een bepaald ogenblik beter beslissingen kunnen worden genomen. Door de beslissing ontstaat duidelijkheid over wat waar komt en wordt een langetermijnperspectief ontwikkeld.

Van Mechelen

Mijnheer Caluwé, ik kan u geruststellen : we zijn niet in slaap gevallen na de beslissing van de Vlaamse regering. De administratie heeft reeds een bestek opgesteld en een opdracht uitgeschreven voor de opmaak van een voorontwerp van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de tweede spoorontsluiting. Het decreet dat ik terzake heb geërfd, bevatte geen instrumentarium voor praktische uitvoering. Het gaat dus over pionierswerk op alle mogelijke vlakken.

De offertes inzake het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de tweede spoortoegang moesten bij mijn administratie worden ingediend op 27 november. Ik dank de voorzitter dat deze vraag om uitleg later wordt gehouden. Ik kan nu reeds vertellen dat de studie wellicht zal worden toegewezen aan IRIS Consulting DHV ten belope van 6.838.890 frank. De toewijzing werd voor advies verstuurd naar de inspectie van Financiën. Als de inspectie een positief advies verstrekt, zullen we dit bedrag nog proberen op te nemen in de begroting van 2000. In dat geval kan begin volgend jaar worden gestart met het voorontwerp van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Voor deze opdracht is in exact vier kalendermaanden voorzien. Dit houdt in dat we volgend jaar in mei of ten laatste in juni over meer informatie zullen beschikken.

De Vlaamse regering heeft haar beslissing in extenso meegedeeld via de geëigende kanalen. Ik heb gemerkt dat sommige burgemeesters – wellicht in het licht van de verkiezingen – andere verklaringen hebben afgelegd. De Vlaamse regering heeft beslist om waar mogelijk op -1 en waar het moet op +1 te werken. De NMBS was niet gelukkig met de beslissing, maar dat is haar probleem. Ik heb mijn beslissing genomen en aan de Vlaamse regering voorgelegd.

Vandaag hebben we de laatste plannen met aanpassingen opgevraagd. U zult zich herinneren dat de burgemeester van Ranst heeft gezegd dat een aantal dingen anders op de plannen staan dan door de Vlaamse regering werd beslist. Hij is wellicht beter op de hoogte van de zaak dan ik. Ik weet enkel dat we de beslissing meegedeeld hebben. De plannen zijn reeds aangepast. Een plan heeft meestal een datum, maar deze plannen zijn zodanig vers dat er nog geen datum op staat. Ze zullen officieel worden gedrukt, data krijgen en verstuurd worden aan alle betrokken gemeentebesturen om hen op de hoogte te brengen van de implementatie van de beslissing van de regering.

Nu de beslissing genomen is, de plannen klaar zijn en de opdracht gegeven is om over te gaan tot de opstelling van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, moeten we de communicatie daarover zo snel mogelijk opstarten. Starten we de communicatie aan de hand van de plannen, of wachten we op het meer concrete voorontwerp van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ? Dat laatste lijkt me het meest logische. Bij de communicatiecampagne zal de regionale televisie worden ingeschakeld. De Vlaamse regering heeft de nodige financiële middelen gereserveerd voor communicatie. Ze zullen vrijdag over een week worden toegekend.

De Vlaamse regering heeft inderdaad op 23 juni beslist dat het goederenspoor waar mogelijk zal verlopen op niveau -1 in een open sleuf, waar nodig in een betonnen U-bak, of indien onvermijdelijk in een gesloten tunnel, bijvoorbeeld aan de kruising met het Albertkanaal. Enkel op die plaatsen waar het op spoortechnisch vlak onmogelijk is, met name in het vak Ekeren-E19, waar de goederenspoorontsluiting start en waar de binding gebeurt met de huidige spoorinfrastructuur die al op +1 ligt, maken we de bundeling van het nieuwe spoor met de bestaande sporen.

We zullen – net zoals in het dossier van de HST – bijzondere aandacht besteden aan een aantal architectonische concepten voor het bouwen van de bruggen. De initiële bouwplannen in het HST-dossier waren allesbehalve genietbaar. De nieuwe voorstellen zijn professioneler. Enkel op die plaatsen waar het op spoortechnisch vlak onmogelijk is, zoals gezegd in het vak Ekeren-E19, en op de overgang van de hele site rond de Nete, zal het lengteprofiel op niveau +1 verlopen.

De Vlaamse regering heeft beslist om ter hoogte van de kruising met de E313 in Ranst te kiezen voor een 'lage' oplossing. Omwille van technische en vooral veiligheidsredenen wordt gekozen voor de 'hoge' oplossing ter hoogte van de kruising met de Kleine Nete, het Netekanaal, de bestaande spoorlijn 15 en de Grote Nete. We moeten dus vijf passages maken vlak rond Lier.

In verband met de kruising van de E313 werd heel lang gepraat over de 'hoge' oplossing voor het Muizenbos. Uiteindelijk werd door de technici beslist om in de richting van Wondelgem naar Lier naast de E19 onder de E313 te gaan naast het Muizenbos. In deze zone, onder de E313, van Ranst naar Lier, werd door de Vlaamse regering gekozen voor de westelijke variant. Er waren twee mogelijkheden. De westelijke variant gaat met een wijde boog rond de woonzone van Het Alliers te Lier en

Van Mechelen

vermijdt de doorsnijding van de landschappelijk en ecologisch waardevolle Molenbeekvallei. Deze variant biedt bovendien het voordeel dat ze in een brede kromming samenvalt met een stuk van de ring rond Lier. In de zone tussen Ranst en Lier moet alleszins de overgang worden gemaakt van het niveau -1, komende onder de E313, naar niveau +1 omdat deze twee punten in de beslissing van de Vlaamse regering vastgelegd zijn. Aangezien het maximaal technisch mogelijk hellingspercentage van een goederenspoor slechts 0,6 percent bedraagt, zal de spoorbedding op het stuk tussen Ranst en Lier gedeeltelijk verhoogd komen te liggen.

Er blijven ter hoogte van Lier nog twee mogelijke tracévarianten open.

Ik heb het in de eerste plaats over de variant waarin de beslissing van de Vlaamse regering van 23 juni voorziet. Die variant is het uiteindelijke resultaat van het voorbereidend onderzoek uit het rapport van oktober 1991 en is vandaag ingetekend op de plannen die we deze morgen definitief hebben ontvangen. Voor alle duidelijkheid wil ik in dit verband vermelden dat de aansluiting, waarin voorzien was op spoorlijn 15, nu definitief geschrapt is, zowel in de beslissing van de Vlaamse regering als op de plannen zelf. Dit was trouwens de grootste verzuchting van de wijk Kloosterheide. We hebben aan die wijk een werkbezoek gebracht en zelf kunnen vaststellen dat dit voor de leefbaarheid van die wijk inderdaad onaanvaardbaar zou zijn.

Zoals beloofd aan de inwoners van de wijk Kloosterheide heb ik ondertussen gesprekken gehad met de NMBS over de opportuniteit van deze aansluiting. Er werd mij daarbij bevestigd dat men, door een normaal rangeren van de goederenkonvoien, op voorhand perfect kan weten of men opteert voor de oude verbinding en vervolgens spoorlijn 15, dan wel voor een eventuele nieuwe aansluiting en vervolgens spoorlijn 16. Dit betekent dus dat men nog eens een ontdubbeling nodig heeft als men het punt bereikt dat in vogelvlucht op circa 30 of 40 kilometer van het vertrekpunt ligt. De bijkomende bocht die de leefbaarheid van de wijk Kloosterheide bijzonder zwaar in het gedrang zou brengen, is, wat mij betreft, definitief geschrapt. De eerste variant is dus de oplossing die voorligt in het plan dat door de Vlaamse regering is goedgekeurd.

Een tweede variant werd op uitdrukkelijk verzoek van het wijkcomité Kloosterheide onderzocht in het kader van het definitief ruimtelijk uitvoerings-

plan dat moet worden opgesteld. Daarbij werd onderzocht of het mogelijk is om het spoortracé ter hoogte van De Kromme Ham en de Beatrijslaan meer zuidwestelijk, dus meer in de richting van de Nete, op te schuiven. Daardoor zouden de landschapecologische waardevolle entiteiten beter beschermd kunnen worden. Ik denk daarbij in het bijzonder aan de weilanden van De Kromme Ham en aan het kasteelpark dat daar gelegen is. Ik heb zelf op de trappen van het kasteel gestaan waar men mij getoond heeft waar het tracé en de brug zouden liggen. Door een en ander meer zuidwestelijk op te schuiven zouden we de hinder voor het kasteelpark, voor de dreven, voor de Beatrijslaan en voor de weilanden aanzienlijk kunnen vermindern.

De uiteindelijke keuze tussen deze twee varianten zal worden gemaakt nadat de studie over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan klaar is. De NMBS heeft me wel reeds uitdrukkelijk haar constructieve medewerking toegezegd.

Aangezien de hoogteligging van de nieuwe spoorlijn technisch wordt bepaald door enkele belangrijke kruisende infrastructures, worden de keuzemogelijkheden voor die hoogteligging vanzelfsprekend sterk beperkt. We moeten immers door een bestaand landschap gaan met een bestaande infrastructuur. Daarbij zullen keuzes moeten worden gemaakt.

Voor het tracégedeelte tussen Ranst-Emblem en Lier bepalen de Lispersteenweg, de Kleine Nete, het Netekanaal, spoorlijn 15 en de Grote Nete technisch de hoogteligging. Ondergrondse aanleg zou een zeer lange tunnel noodzakelijk maken, rekening houdend met de diepteligging die nodig is om onder de Kleine Nete, onder het Netekanaal en later onder de Grote Nete door te gaan. Men moet daarbij de hoogte meten van de bodem van de spoorinfrastructuur, een hoogte die nodig is voor het veilig konvooi van de hele spoorwegtunnel. Vervolgens moet men de diepte bepalen die nodig is voor het gebruik van deze vaarwegen. Dit willen zeggen dat dit op de tussenliggende gedeelten, bijvoorbeeld tussen de Lispersteenweg en het Netekanaal, omwille van de diepteligging allemaal in een gesloten tunnelconstructie zal moeten worden gebouwd. Hierbij worden door de NMBS bijzonder grote veiligheidsvraagtekens geplaatst. Dit soort vraagtekens hebben we trouwens reeds gezien bij de keuze van de gesloten constructie onder het Albertkanaal. Het ging daarbij wel om een kleinere ondertunneling dan de vijf infrastructures die in zake Lier nodig zullen zijn. Door de stuurgroep die het ontwerp voorbereidde werd een ondergrondse

Van Mechelen

oplossing uiteindelijk niet in overweging genomen omwille van veiligheidsimperatieven.

Bij het bepalen van het lengteprofiel in de zone tussen Ranst en Lier, dus onder de E313 richting Lier, werd rekening gehouden met een natuurlijke rug in het terrein : daar ligt immers de scheiding tussen het Schijnbekken en het Netebekken. Dit maakt het mogelijk om een deel van die spoorweginfrastructuur over een vrij groot gedeelte in een ingraving te laten verlopen. Zowel visueel als qua geluid kan de hinder zo sterk worden beperkt. Vanzelfsprekend moet men er bij dat deel tussen Ranst en Lier, met die scheiding tussen beide bekkens, rekening mee houden dat men via de zwaartekracht moet kunnen afwateren, ofwel naar het Schijnbekken ofwel naar het Netebekken. Ik heb hier trouwens de kaart bij waarop het lengteprofiel staat en die ik u graag ter beschikking wil stellen. Dit begint onder de E313. Daarna stijgt men, tot aan de scheiding tussen de bekkens. Ter hoogte van de Ranstsesteenweg moeten we aan hoogte kunnen winnen om over die hele cluster van kruisende infrastructuren te kunnen gaan : dan gaat het over zowel de gewestwegen als de spoorweginfrastructuur als de drie waterpartijen die we moeten kruisen. Deze plannen worden nu definitief gedrukt en zullen ter beschikking worden gesteld van de diverse gemeentebesturen.

Wat de optie betreft om in een +1-niveau de infrastructuur rond Lier te doorsnijden spreekt het vanzelf dat de voorbereidende studie reeds in een aantal milieumilderende maatregelen voor de ruimtelijke inpassing voorziet. Ik som er een aantal op. Deze maatregelen zullen natuurlijk volledig worden uitgewerkt in het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Dit behoort immers mee tot de opdracht. Ten eerste is er het aanbrengen van optimale geluidsbeperkende voorzieningen en beplantingssingels langs het traject ten behoeve van een aanvaardbaar woonklimaat in de woongebieden Het Alliers, Liersesteenweg en de Kromme Ham. Daarbij loopt het traject deels in een kelkstructuur, op pijlers, waardoor het geluid veroorzaakt door de assen van de treinstellen maximaal wordt ingekokerd.

Ten tweede is er de aanleg van een spoorviaduct op pijlers vanaf de ringweg over het gehele Netedal en verder tot voorbij de dreven van het kasteel Heidebloem : aan dat kasteel willen we meer zuidwestelijk gaan, zodat dit iets verder van de Beatrijslaan komt te liggen. Dit alles gebeurt ten behoeve van het behoud van zowel de visuele en landschappelij-

ke als de ecologische en recreatieve relaties. Het zou onverantwoord zijn om dat traject op een gesloten talud te bouwen. Als de trein in die kelkstructuur rijdt, is er echter een maximale beveiliging wat lawaai betreft.

Ten derde is er de kruising van de Molenbeek en de Beggelbeek, met toepassing van natuurtechnische maatregelen die onder meer verband houden met het verbreden van de oeverzones en de ontwikkeling van landschappelijke en ecologische raamwerken langs beken en wegen. Ten vierde is er de aanleg van houtkanten in aansluiting op bestaande groenelementen. Ten vijfde is er de aanleg van brede, sociaal veilige ondergrondse doorgangen, dus geen smalle kleine tunnels. Ten zesde zal langs het traject onvermijdelijk een nieuw project van ruilverkaveling moeten worden opgezet om de gevolgen van het doorsnijden van landbouwgronden te optimaliseren.

Dit soort milderende maatregelen willen we nemen met betrekking tot de inplanting van deze vreemde infrastructuur in dit landschap. We beseffen dat dit een heel zware ingreep is, maar gaan ervan uit dat een ecobalans van dit project positief zal zijn.

Inzake de implementatie handhaven we ons standpunt ten aanzien van de NMBS. Ofwel gebeurt het op deze manier, ofwel zullen we ons blijven verzetten tegen de goedkeuring.

Mijnheer Malcorps, de discussie over de goedkeuring van het tienjarenplan woedt volop. Het gaat hier om een beslissing van de Vlaamse regering. Er kan dus geen tienjarenplan meer worden goedgekeurd, waarin niet ten volle met deze beslissing rekening wordt gehouden.

Het is niet eenvoudig uit te maken wie wanneer geïnformeerd moet worden, en op welke manier dat moet gebeuren. Moet dit gebeuren bij het maken van een principiële keuze, of pas als we de impact kennen van de beslissing op het terrein ? We hebben de moed gehad om nog in juni het tracé bekend te maken, zodat de mensen die er wonen tenminste wisten dat het daar zo komen. We hebben keuzes moeten maken, zoals de kruising met de E313, het tracé tussen Ranst en Lier, en het laten vallen van de aansluiting op de lijn 15 omwille van de wijk Kloosterheide. Onze keuzes waren duidelijk, zodat de mensen wisten waar ze aan toe waren.

Nu blijft de vraag wanneer we met gedetailleerde informatie naar de mensen gaan. We zullen eerst

Van Mechelen

het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op punt stellen. Daarover zullen we een brede informatiecampagne voeren, zowel over de beslissing als over de implementatie.

De uitvoering is een aangelegenheid van de NMBS. We zijn allemaal vragende partij om de overbelaste snelwegen naar Hasselt, Luik en Duitsland enigszins te ontlasten van het vrachtwagen-transport door een omzetting in spoorwegtrafiek. Ik vraag niet liever dan dat de NMBS zo snel mogelijk haar verantwoordelijkheid opneemt. Wij hebben in elk geval onze taak zo goed als helemaal volbracht.

De voorzitter : Mevrouw Van Kessel heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Van Kessel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit is een bijzonder technisch dossier, zeker voor parlementsleden. Er rezen in de streek een heleboel vragen toen we vernamen dat er wel een ondertunneling komt op het grondgebied van het arrondissement Antwerpen, maar niet op het grondgebied van het arrondissement Mechelen en Lier. De reden daarvoor werd bovendien niet nader gespecificeerd.

Het actiecomité Kloosterheide is de voorbije jaren steeds actief geweest omtrent de inplanting van het tracé, en minder omtrent het niveau waarop het spoor zou komen. Er is een tweede actiecomité gekomen, Lispersteenweg. Deze comités hebben elkaar gevonden en hebben samen voorstellen gedaan. Spoortechnisch gezien kan niet alles, maar als in de nodige middelen wordt voorzien, kan soms veel meer. Zelf kan ik de kostprijs niet afwegen met de techniek, maar de actiecomités hebben met technici gepraat en zijn tot de conclusie gekomen dat er wel oplossingen mogelijk zijn, mits voldoende investeringen. Zij stellen voor om niet volledig te ondertunnelen, maar een combinatie te maken van een sleuf en een ondertunneling. Werd deze mogelijkheid voldoende onderzocht? Ze hebben er nog geen antwoord op gekregen.

U hebt verwezen naar uitspraken die burgemeesters uit de streek hebben gedaan in de aanloop naar de verkiezingen, en u hebt gezegd dat de beslissing al genomen was. Nochtans heeft de burgemeester van Lier, tevens minister in de Vlaamse regering, nog op 6 september verklaard – en ik citeer : 'dat de NMBS in opdracht van de Vlaamse regering een deel van de geplande aanleg van een sleuf en een tunnel voor een tweede goederen-

spoorlijn onderzoekt op Liers grondgebied.' Ik plaats die opmerking in deze context.

Natuurlijk zijn de mensen van de wijk Kloosterheide verheugd dat de aansluiting met de lijn 15, de IJzeren Rijn, geschrapt is. Als echter in meer mid-delen wordt voorzien, moet toch ook een combinatie van ondertunneling en aanleg in een sleuf van die goederenspoorlijn mogelijk zijn, ook op Liers grondgebied, al heeft dat niet te maken met de geplande kruisingen.

Mijnheer de minister, op dit moment kan ik uw informatie onvoldoende beoordelen. Ik heb daar te weinig technische kennis voor. Ik zal er eventueel later op terugkomen. Het verheugt me dat u zegt dat men een aantal stappen zal ondernemen om meer informatie te geven aan de betrokkenen. We hebben die nu voor een deel gekregen. We zullen nagaan wat we ermee zullen doen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mevrouw Van Kessel, de arrondissementen Antwerpen en Mechelen zijn me even dierbaar, al is het maar om mijn charmante buur in Brussel van dienst te zijn.

Was het antwoord op het hele probleem maar zo eenvoudig. Onze verdienste is vooral dat we de knoop hebben doorgehakt. Ik ben bereid alle kritiek te aanvaarden. Men is in Vlaanderen al meer dan 15 jaar aan het praten over het Duwvaarttracé. Toen men met dit tracé bezig was, is men met het Romboutstracé op de proppen gekomen. De heer Rombouts kon niet worden ontvangen door de ingenieurs en door de NMBS. Ik heb wel zelf de moed gehad om gedurende 3 uur met hem te discussiëren. Ik heb eerlijk mijn beslissing verdedigd en gezegd wat de perverse implicaties zouden zijn van de ene keuze en wat de gevolgen van de andere – volgens mij beste – keuze. Ik heb nadien de heer Rombouts nog gezien en gehoord. Hij heeft tenminste respect voor de moed waarmee ik mijn standpunt heb vertolkt.

Ik zal mijn houding inzake het arrondissement Antwerpen nog eens verduidelijken. Ook in het arrondissement Antwerpen, op 3 kilometer van mijn deur, zal de trein op niveau +1 rijden. Het goederenspoor vertrekt aan Antwerpen-Noord. Tot een stuk in Ekeren spoort de trein op niveau +1. Richting ziekenhuis Jan Palfijn daalt de spoorweg onder de Bredabaan in Merksem. Men gaat maar tot op 1 meter diepte. Een trein heeft immers 1 kilometer nodig om 6 meter te dalen. Dat is dus een enorme

Van Mechelen

afstand. Men kan dus niet zo maar zeggen dat de spoorlijn moet stijgen en nadien dalen. Het is het één of het ander. Men moet dus structurele keuzes maken.

In het mij zo dierbare Ekeren vertrekken we op niveau +1. Naast het Palfijnziekenhuis daalt men onder de Bredabaan tot men niveau -1 bereikt. Op die manier ontziet men maximaal de groene long van Schoten, waar een aantal prachtige kasteelparken liggen. Daarna gaat men richting Wommelgem, onder de gewestinfrastructuren. Naast de E19 stijgt de lijn weer. De trein zal er in een U-constructie op niveau -0,5 rijden. Daarna daalt men onder de E19 tot naast het Muizenbos. Men moet op niveau +1 raken in Lier om zo de waterinfrastructuur te kruisen.

Mevrouw Van Kessel, ik sluit niet uit dat men ondertunneling en insleuving combineert. Alles is mogelijk. De ervaring van het voorbije jaar inzake ongevallen in tunnels maakt ons echter extra voorzichtig. Technici zeggen me dat onze oplossing de beste is qua veiligheid en financiële en ruimtelijke impact. Het gaat om een verdedigbare oplossing om de tweede goederenspoorlijn binnen 10 jaar ook te realiseren. We kunnen natuurlijk morgen een project voorstellen dat we nooit zullen financieren. Dan zitten we opnieuw in een puzsituatione.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de zonevreemde woningen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Coens tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de zonevreemde woningen.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de beroering en onrust inzake zonevreemdheid blijft bestaan. Men vraagt ons daarover informatie. Als er een hoorzitting of bijeenkomst wordt georganiseerd, komt er altijd veel volk op af. VZW's geven informatie, en er worden denkoefeningen gemaakt.

Alle partijen dragen schuld voor dit probleem : ik wil dit dan ook niet partijpolitiek misbruiken. Laten we dit objectief benaderen.

We stellen vast dat de onrust groot is en niet afneemt. Mensen vragen zich af wat hun eigendom waard is, en wat die in de toekomst nog waard zal zijn. Mijns inziens heeft de Vlaamse regering op 6 oktober jongstleden een goed standpunt ingenomen, maar dat volstaat niet om de onrust weg te nemen. Het standpunt van de regering bevat drie elementen. De uiterste datum om gemeentelijke structuurplannen goed te keuren was 2004. Dat is het gevolg van artikel 166 dat de afwijkingsregeling – artikel 43 van de overgangsregeling – bepaalt. Die termijn wordt verlengd tot 30 april 2005. De uitzonderingen op het planbatensysteem worden grondig gescreend, met als uitgangspunt dat men niet tweemaal moet betalen voor een bouwgrond. Ook de huidige heirkrachtregeling wordt grondig gescreend.

In principe komen alle zonevreemde woningen in aanmerking voor een bestemmingswijziging of als voorwerp van gebiedsgerichte bijzondere voorschriften en begeleidende maatregelen. Ik ga akkoord met dit principe. De eigenaars van alle zonevreemde woningen krijgen rechtszekerheid. Legaal vergunde woningen behouden de vergunning. Dat krijgt men echter moeilijk verkocht aan de bevolking. Ik heb daarom enkele vragen voor de minister.

Iedereen weet dat de uiterste datum van juni of zelfs eind 2004 onhoudbaar is. Mede ten gevolge van de oververhitting van de markt is het niet mogelijk om tegen dan gemeentelijke structuurplannen goed te keuren. Maar zullen we dat tegen 2005 wel kunnen ? Een gemeentelijk structuurplan zal niet volstaan : er zijn ook gemeentelijke uitvoeringsplannen nodig om een oplossing voor de zonevreemde woningen mogelijk te maken. Er is een wijziging van de decreetgeving nodig, want een regeringsbeslissing volstaat niet.

Mijnheer de minister, op basis van de regeringsbeslissing bent u van plan om het decreet te wijzigen. Is dit de enige wijziging ? Ik heb begrip voor het feit dat kleine details veelal worden doorverwezen naar een door de regering voorbereid groter pakket van wijzigingen.

Mijnheer de minister, u bent van plan om een aantal wijzigingen aan te brengen. Wanneer wilt u dit doen ? Wilt u dit al binnen enkele maanden doen, of bent u van plan te wachten tot 2004 nadert ? Zou een mogelijk uitstel tot 2005 volstaan ? Zal dit

Coens

tegen 2004 kunnen ? Wanneer zullen eventueel zaken worden uitgesteld ? Hoe moet het met de gemeenten die de vooropgestelde deadline niet halen ? Ik ga ervan uit dat 80 percent van de gemeenten voor 2005 de eindfase van de structuurplannen en van de uitvoeringsplannen zal hebben bereikt. Hebt u hier zelf enig zicht op ?

Wat de wijzigingen van het decreet betreft, wil ik hier nog even op een aantal problemen wijzen. De heirkrachtregeling inzake verkrotting is hiervan een goed voorbeeld. Deze regeling moet duidelijker worden omschreven.

Mijnheer de minister, u hebt verklaard dat een knelpunt de regeringsbeslissing inzake de mogelijke batenregeling in de weg staat. Kunnen we voortwerken aan dit dossier ? Hebt u een timing voor de wijzigingen aan het decreet ?

Het kan mijns inziens niet de bedoeling zijn dat mensen, die gewoon hun vergunning bestendigen of die een woning van voor 1962 bestendigen, plots moeten betalen. Artikel 88 stelt dat er enkel sprake is van een meerwaarde en van een betaling indien de burger iets kan bekomen wat hij vroeger niet kon bekomen.

Ik neem aan dat die interpretatie van de planbaten ook geldt voor de overgangsregeling. Men kan nu woningen verbouwen. Een latere bestendiging via de hier reeds aangehaalde voorschriften in de gemeentelijke structuurplannen of uitvoeringsplannen is mijns inziens geen nieuw gegeven. Ik ga ervan uit dat mensen die deze piste volgen later niet met planbaten zullen worden geconfronteerd. Dit betekent geenszins dat ik de bijzondere voorschriften niet wens te onderschrijven. Planbaten hebben in mijn ogen enkel betrekking op bestemmingswijzigingen die, vergeleken met de huidige overgangsbepalingen, een meerwaarde met zich meebrengen.

Mijnheer de minister, is dit een juiste interpretatie van de planbatenheffing voor zonevreemde woningen ? Hoe zult u deze regeling uitvoeren ? U hebt onder meer over een screening gesproken. Welke vorm zal deze screening aannemen ? Hoe en wanneer zal men deze vorm bepalen ? Zal deze screening binnen de vijf jaar na het in voege treden van het decreet volgen, of binnen de zes maanden na de overdracht van het zakelijk recht ?

Mijnheer de minister, er bestaat hierover nog heel wat onduidelijkheid. Wanneer moet men een plan-

batenheffing betalen ? Hoe zult u die screening doorvoeren ? Zal dit enkel gelden voor de grond onder de woning ? Geldt dit enkel voor bepaalde zones ? Deze vragen leven op het terrein en vragen om duidelijke antwoorden.

De gemeentebesturen kunnen in het kader van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan een aantal oplossingen bieden. Hoe vrij zijn de gemeenten bij het opstellen van een dergelijk plan ? Hoever reikt de subsidiariteit ? We kennen de ruimtebalans in Vlaanderen. Kan men een woonkorrel uit een natuurgebied halen ?

Welke signalen en instructies krijgt de administratie bij de gemeentelijke planologische benadering ? Komen er nog aanvullende instructies ? Indien een gemeente een bijzonder voorschrift wil hanteren, valt dit voorschrift dan binnen de huidige overgangsbepalingen ? Zijn de bijzondere voorschriften strikter ? Wil men de woonkwaliteit van de woningen bestendigen of gaat het hier om ruimere voorschriften ? Kan men in het kader van een bijzonder voorschrift een beperking tot 700 kubieke meter tot 800 kubieke meter optrekken ? Is dat een volle subsidiariteit ? Gebeurt dit volgens eigen inzicht ? Welke signalen komen eraan ?

Wat de bestemmingswijziging woongebied-woonkorrel betreft, weten we allemaal dat er een nuloptie aanwezig is in het RSV. Hebt u hiervan een inventaris ? Het gaat immers over vele duizenden woningen. Wat betekent het concreet voor een gemeente als die allemaal worden ingekleurd ? Hoe kan men dit in overeenstemming brengen met die nuloptie ? Worden de woningen meegeteld in functie van de woonverdeling, een sleutel die is opgenomen in het RSV ? Als aan een woning bijzondere voorschriften worden gekoppeld zonder die in te kleuren, dan valt die binnen het rode gebied. Maar als men alleen de woning inkleurt, valt die er dan buiten ?

Tot slot heb ik een laatste vraag. Wat gebeurt er als iemand een aantal zaken doet die niet overeenstemmen met andere uitvoeringsplannen ? Hoe worden de verschillende beleidsniveaus in dat geval met elkaar geconfronteerd ?

We stellen op het terrein een actuele waardevermindering vast omdat men niet weet hoe de situatie er zal uitzien na 2004. Er leven ook een aantal vragen inzake bestemmingswijziging, gebruikstoepassing, enzovoort. Kunt u terzake een soort informatiepunt organiseren ? Veel mensen die zich bij de gemeente informeren, worden immers doorverwezen naar de diensten in Brussel, die hen op-

Coens

nieuw doorverwijzen naar het lokale niveau. Er bestaan ook veel vragen over verkrotting, planbaten, enzovoort. Het lijkt me dan ook aangewezen om binnen de administratie een infopunt of infolijn te organiseren.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de minister, er is inderdaad heel wat ongerustheid, maar die is niet overal verspreid. Er heerst vooral ongerustheid in gebieden met veel zonevreemde woningen. Dit heeft vaak ook te maken met de wijze waarop de betrokken gemeenten omgingen met de ruimtelijke ordening. Nu krijgen we immers de indruk dat het decreet een probleem heeft gecreëerd, terwijl het decreet net de bedoeling had een historisch probleem op te lossen.

Natuurlijk zijn er ook verenigingen die we verdenken van moedwillige desinformatie via folders en dergelijke meer. In die zin is het belangrijk dat er duidelijke informatie komt. Zo moeten we proberen de zonevreemdheid op een planologische wijze op te lossen. In sommige folders leest men dat de gemeentelijke politici trachten te sussen en dat in sommige gevallen nog een regularisatie mogelijk is. Het is echt tendentiekus mensen op het verkeerde been te zetten.

Mijn tweede opmerking heeft te maken met de vraag van de heer Coens inzake een wijziging van het decreet op de ruimtelijke ordening. In principe zou dat misschien kunnen, maar dan moeten we wel dezelfde werking toepassen zoals bij het MAP. We zouden dus best eerst het decreet een tijdlang laten werken. Zo kunnen we zien waar alle knelpunten zitten. Op die manier kunnen we dan eventueel tot een operatie overgaan om bepaalde zaken te verbeteren : niet in wezen, maar op basis van de aanwezige knelpunten.

Inzake de structuurplannen is er een termijn tot 2004. We hebben dus nog wel tijd. Ik vind het echter wel goed dat we ten overstaan van de gemeenten een stok achter de deur houden, zodat we ervoor kunnen zorgen dat ze tegen een bepaalde tijd klaar zijn met hun structuurplannen en hun ruimtelijke uitvoeringsplannen. We moeten immers vermijden dat deze zaken al te zeer in de tijd worden uitgespreid.

De mensen die met structuurplanning bezig zijn, hebben me ook het volgende verteld. Naarmate het aantal opgemaakte structuurplannen stijgt,

neemt ook de snelheid toe waarmee ze worden gemaakt. Er is een soort kennis- en ervaringsopbouw. We kunnen dus veronderstellen dat het aantal structuurplannen de komende jaren exponentieel zal groeien. De traagheid zal dus worden opgeheven.

Het derde element dat ik aan de discussie wil toevoegen, heeft te maken met de balansen die werden afgesproken in het RSV. Wat mij betreft, moeten die blijven bestaan, inclusief de nulloptie met betrekking tot wonen. Er zijn geen objectieve redenen om dat te veranderen. Ik besef wel dat dit voor een aantal gemeentebesturen zeer moeilijk is, maar dan gaat het wel opnieuw om die gemeenten waar men de zaken in het verleden uit de losse pols heeft gedaan. Als we echt een mentaliteitswijziging willen in het omgaan met de beschikbare ruimte, moeten we daar dus een strikte houding aannemen. Daarbij gaat het dan zowel over het wonen als over de gebieden, dus de afspraken binnen de ruimtebalans.

Als vierde element inzake de zonevreemdheid van woningen vind ik het belangrijk dat men voor de zonevreemde woningen die onder de natuurlijke en de bosstructuur vallen, nagaat op welke manier dit kan worden opgelost. Ik meen dit ook zo begrepen te hebben uit de regeringsbeslissing en de omzendbrief. Men moet naar de mensen toe kunnen gaan en hen duidelijk kunnen zeggen wat op termijn de oplossing is voor hun woning.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw Vertriest, ik grijp de beschuldigende vinger naar de gemeentebesturen niet goed. Uiteindelijk gaat het allemaal om bouwvergunningen die door de provinciale Arohm-diensten zijn goedgekeurd. Daarom vind ik het beneden alles dat men zagezegd sjoemelende gemeentebesturen met de vinger zou wijzen.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer Matthijs, ik heb het niet over sjoemelaars gehad. Ik heb gewoon gesproken over mensen die vrij los met ruimtelijke aspecten zijn omgegaan.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou een aantal kandidaat-politologen die een doctoraatsthesis voorbereiden, dit als onderwerp willen meegeven : hoe is er over dit dossier opeens zo'n hetze ontstaan, terwijl het decreet daar eigenlijk geen aanleiding toe kan

Van Mechelen

geven? Vanuit een bepaalde hoek is er in elk geval op een onvoorstelbare manier aan desinformatie gedaan met betrekking tot dit fundamenteel dossier over wonen en woonzekerheid. Dit heeft voor vertwijfeling gezorgd in de harten en de geesten van de mensen.

Sommigen hebben in het kader van een lokale kiesstrijd dit dossier misbruikt en onrust gezaaid op de kap van de goedgebouwde burger. Dit is een schitterend onderwerp voor een licentiaats- of doctoraatsverhandeling. Ik geloof nog altijd dat kiezers verstandig zijn en zij zullen over zes jaar oordelen wie de waarheid heeft gesproken.

De waarheid is dat zonevreemde woningen bestaan sinds dat er gewestplannen bestaan. In de jaren zeventig heeft men ervoor gekozen een aantal woningen niet in te kleuren in woonzones. Men heeft ze ingekleurd in natuur-, landbouw- en industriegebieden en zones voor gemeenschapsvoorzieningen. Sinds het KB van 28 december 1972 heeft men gedurende dertig jaar via ad hoc afwijkingsmechanismen geprobeerd om daar waar mogelijk de situatie op te lappen. Aanvankelijk waren die mechanismen zeer breed. Naarmate de tijdgeest en mentaliteit veranderde, werden deze zeer eng.

Op 18 mei 1999 hebben u en uw fractie, mijnheer Coens, beslist om met deze afwijkingsmechanismen te stoppen op 17 juni 2004. Ik begrijp nog altijd niet wie het in zijn hoofd haalt om te stellen dat nadien alle zonevreemde woningen moeten worden afgebroken. Ik weet niet waar dat staat en wie die interpretatie daaraan geeft. Ik heb de moeite gedaan om de commissiebesprekingen opnieuw te lezen. Er is bij mijn weten niemand die dat ooit in dit parlement heeft gezegd. Ik begrijp dan ook niet dat sommigen beweren dat dat de bedoeling is van het artikel. Het is de bedoeling om een einde te stellen aan gewestelijke afwijkingsmechanismen. Ik vind het een goede zaak dat we nu tot planologische oplossingen komen. We willen voorkomen dat dergelijke situaties zich nog in de toekomst kunnen voordoen.

De Vlaamse regering moest naar aanleiding van de hetze een duidelijk standpunt bepalen. Ik citeer: 'Alle zonevreemde woningen welke vergund zijn of geacht worden vergund te zijn, komen principieel in aanmerking voor hetzij een bestemmingswijziging tot woongebied of woonkorrel, hetzij het gebiedsgericht opnemen in specifieke zones waarvoor bijzondere voorschriften van toepassing zijn, hetzij het treffen van begeleidende maatregelen in

ruimtelijk kwetsbare gebieden'. Dit lijkt me een overduidelijke beslissing.

Het aangehaalde artikel ging veertien dagen na publicatie van kracht en is in werking getreden op 17 juni 2000. Het zal lopen tot 17 juni 2004. Men was er beter van uit gegaan dat de planologische oplossingen klaar moesten zijn voor 1 mei 2005. Dan lijkt het me logisch dat de afwijking duurt tot 30 april 2004. Ik heb nog even de tijd om de wijziging te realiseren.

We bereiden een tweede reeks aanpassingen voor van het decreet ruimtelijke ordening. Nu zijn we bezig met een tweede evaluatie van knelpunten die we elke dag bij de uitvoering van het decreet ontdekken. Het is absoluut geen evaluatie van het geleverde decretale werk uit het verleden. Het gaat over een vaststelling die ontstaat bij het werken op het terrein.

Ik geef u één voorbeeld hiervan: artikel 158. Dit artikel gaat over het treffen van een vergelijk in het licht van regularisaties. De zaak is dermate complex en tijdrovend dat het doel wordt voorbijgeschoten. Het artikel moet worden aangepast omwille van pure administratieve vereenvoudiging en van het behoorlijk bestuur. Ik geef u hiermee ook een antwoord op het persbericht dat vandaag is verschenen. In het bericht wordt gemeld dat het aantal processen-verbaal voor een bouwovertredding stijgt. Volgens artikel 158 vereist de procedure bij een regularisatie voor een verkoop, dat eerst een pv moet worden opgesteld. Pas daarna kan sprake zijn van een vergelijk. Het spreekt vanzelf dat iedereen die een eigendom wil verkopen en kleine afwijkingen vaststelt, bijvoorbeeld aan een garage, eerst een regularisatie moet aanvragen. Omwille van artikel 158 moet dus eerst ook een pv worden opgesteld. Deze maatregel leidt tot een inflatie van pv's. We proberen om deze procedure te vereenvoudigen. Gisteren is trouwens al een omzendbrief terzake verstuurd.

We zullen de aanpassing van de verlenging van de termijn doorvoeren om zo de termijn af te stemmen op de einddatum waarop de planologische oplossing moet worden uitgewerkt. U zegt dat we nu reeds weten dat de gemeenten niet op tijd klaar zullen zijn. Het klopt dat er gemeentes zijn die niet willen beginnen. Die zullen natuurlijk niet op tijd klaar zijn. Ik wil hen echter geen cadeaus geven door nog eens een verlenging toe te staan. Zo lang ik in deze stoel zit, zal de verlenging niet worden toegestaan. Het is natuurlijk een heel andere zaak als gemeenten kunnen aantonen dat ze om puur technische redenen niet op tijd klaar kunnen zijn.

Van Mechelen

Ik heb al aangegeven dat in 2003 een evaluatie zal gebeuren. Op dat ogenblik zullen we onderzoeken hoe ver we staan en of we op tijd de doelstelling zullen bereiken. Ik wil echter geen signaal geven waardoor de gemeenten denken dat ze de zaak niet zo nauw moeten nemen. Elk gemeentebestuur zal zijn volle verantwoordelijkheid moeten opnemen en de kelk tot op de bodem moeten leegdrinken. Elk gemeentebestuur moet een visie ontwikkelen over de ruimte-inname in de gemeente. Uitspraken als : 'het is de fout van Brussel', behoren definitief tot het verleden.

Naar aanleiding van een vraag van de heer Huybrechts heb ik al uitgebreid geantwoord op de vragen over de planbaten. Het principe dat een bouwgrond geen tweemaal kan worden betaald, zegt alles. De vraag is alleen of dit principe voldoende werd opgenomen in het decreet. De administratie wijst me op een aantal knelpunten. Er werd reeds een werkgroep opgericht die bestudeert hoe de planbatenheffing kan worden bijgestuurd. Iemand die gebruikmaakt van het feit dat iets dat vandaag omwille van de planologische voorwaarden niet mogelijk is, maar morgen wel, zal daarvoor moeten betalen. Iemand die een zonevreemde woning heeft gekocht die morgen door een planologische maatregel zone-eigen wordt, zal daarvoor niet moeten betalen.

We moeten dus een aantal gradaties in de planbatenheffing inbouwen. Voor een aantal verkavelingen in de landbouwzone werd de prijs voor bouwgrond niet betaald, voor een aantal andere werd die prijs wel betaald. Hiervoor een billijke oplossing uitwerken, zal heel moeilijk zijn. Het uitgangspunt is en blijft dat degenen die door planologische wijzigingen financieel voordeel halen, daarvoor de prijs moeten betalen. Degenen van wie de zonevreemde woning via een planologische regularisatie zone-eigen is geworden, moeten natuurlijk niet betalen, al zullen er wel gradaties spelen. Die zullen we proberen zo scherp mogelijk in kaart te brengen.

Wat moet er gebeuren met zonevreemde woningen in ruimtelijk kwetsbare gebieden ? Een minister van Ruimtelijke Ordening is gelukkig niet tegelijk minister van Leefmilieu. Men zal daarvoor middelen moeten inschrijven op de begroting voor Natuur. Ook wanneer de aankoop door de overheid aangewezen is, valt dat onder het departement Natuur. Men heeft in andere beleidsdomeinen nogal eens de neiging om beslissingen te nemen waarvoor de factuur bij Ruimtelijke Ordening belandt,

in de vorm van planschade en dergelijke. Dat kan niet de bedoeling zijn.

We zijn zeer ernstig en zinvol bezig met de rol van de gemeentebesturen en de subsidiariteit. We hadden maandag nog een vruchtbare vergadering met VRP, de ruimtelijke planners. We hebben beslist tot de oprichting van een werkgroep van de administratie, het kabinet en de VRP om uit te zoeken wat bij wie thuishoort. Wie zorgt voor welke infrastructuur en wat zijn de afwegingen ? We willen tot een soort van 'best practices' komen zodat we de infrastructuurwerken kunnen sturen. We willen dat opstellen vanuit de praktijk, een doctrinaire nota heeft geen zin.

De zonevreemde woningen die worden omgezet in zone-eigen woningen, hebben geen invloed op de ruimtelijke balans. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met de feitelijke situatie. Een woning is een woning en kan niet dubbel worden geteld. We onderkennen dan ook geen strijdigheid met het RSV en blijven op dezelfde golflengte. Ik neem aan dat u aan de weekendverblijven denkt. De illegaliteit van de permanente bewoning van weekendverblijven is een ander debat. De resolutie die door het Vlaams Parlement met een ruime meerderheid werd goedgekeurd, is op dat vlak duidelijk. De weekendverblijven worden wel meegeteld in de ruimtebalans. De woningen met een vergunning die morgen zone-eigen worden, worden ook vandaag beschouwd als woongebied.

We zitten met een compleet nieuw instrumentarium en de eisen liggen zeer hoog. Vanaf volgend jaar starten we met de verspreiding van informatiepakketten, met opleidingen en definitieve vormingscycli.

Wat dat betreft, zal 2001 mijns inziens een heel moeilijke oefening blijven. Met betrekking tot de woonkorrels en de specifiek gebiedsgerichte maatregelen zullen we proberen een soort kader te creëren. Daartoe werd trouwens reeds de opdracht gegeven. Bedoeling is daarbij de gemeentebesturen te sturen in de richting van mogelijke oplossingen en hen mogelijke sleutels aan te reiken voor de aanpak, via een geëigend instrument, van bijvoorbeeld veertig woningen in een landbouwzone of tien villa's in een natuurgebied aan de Leie. Dit zal echter telkens naar het microniveau van de gemeenten vertaald moeten worden en wat dat betreft, zal – en ik heb dit al dikwijls gezegd – naar maatwerk moeten worden gestreefd op maat van de problemen zoals die zich voordoen. We moeten ons er wel voor hoeden dat de oplossing die daarbij wordt uitgewerkt, niet opnieuw aanleiding geeft tot

Van Mechelen

perverse gevolgen. Als we bijvoorbeeld specifiek gerichte maatregelen nemen voor een aantal woningen die vroeger terecht en met bouwvergunning gebouwd werden in een gebied met hoge ecologische waarde aan de Leie in Sint-Martens-Latem dat later dan natuurgebied is geworden, dan kan men eventueel aanvaarden dat aan die woningen instandhoudingswerken of heel beperkte uitbreidingen worden uitgevoerd. Men zou daarbij echter niet kunnen aanvaarden dat daar een nieuwe verkaveling vergund wordt. Precies dat bedoelen we met specifiek gerichte maatregelen, aangepast aan het probleem zoals het rijst.

Ondertussen hebben we in iedere buitendienst in twee planologische ambtenaren voorzien. Het is in eerste instantie hun opdracht om de gemeentebesturen te helpen bij het uitwerken van een oplossingskader.

Wat de communicatie betreft, werd door het Vlaams Gewest een communicatiebureau onder de arm genomen. Dit bureau zal met betrekking tot de problematiek van de zonevreemde woningen in maart 2001 klaar zijn met een infocampagne die zich zowel tot de bevolking als tot de betrokkenen bij het oplossingskader zal richten. Ik druk nu reeds de hoop uit dat de betreffende beroepsfederaties zullen getuigen van de nodige deontologische verantwoordelijkheid, iets wat niet kan worden gezegd van wat bepaalde federaties enkele maanden geleden in hun publicaties hebben gedaan. Dat was werkelijk onzin die ik niet kan dulden.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik dank de minister voor zijn antwoord, maar neem zijn inleidende beschouwingen niet voor mijn rekening.

Ik sluit me wel aan bij de minister waar wordt gezegd dat we voeling moeten hebben met wat werkelijk op het terrein leeft en dat we dienaangaande een antwoord moeten kunnen bieden. De onzekerheid van de mensen in hun eigendomsrecht moet worden weggenomen. Men mag zich daarin niet bedreigd voelen en dat mag dan ook nooit de bedoeling van het decreet zijn. Als dat zou gebeuren, dan zijn we niet geslaagd in het opzet van het decreet.

Uit het antwoord van de minister heb ik onthouden dat er nog een aantal knelpunten zijn en dat er een evaluatie zal komen van eventuele decretale bijstellingen. Hoe het uitgangspunt, namelijk bouw-

grond geen tweemaal betalen, decretaal vertaald zal moeten worden, is mij nog niet duidelijk. Ook heb ik onthouden dat het beleid over middelen zal moeten beschikken om iets te doen aan de specifieke gebiedsgerichtheid.

Met betrekking tot de subsidiariteit, meldt u dat er werk zal worden gemaakt van een aantal vanuit de praktijk gegroeide antwoorden op vragen die dus nog steeds leven. Betekent bijvoorbeeld de gebiedsgerichte maatregel dat men in een gemeentelijk uitvoeringsplan artikel 43 kan opnemen als zijnde de aanduiding van regels voor herbouw en verbouwingen ?

Minister Dirk Van Mechelen : Heel concreet : dat zal kunnen.

De heer Joachim Coens : Een belangrijk element in uw antwoord was ook dat die woningen de ruimtebalans niet vertekenen. Dit ontkracht wat op het veld blijft leven.

Dan nog een laatste punt. Communicatie ten behoeve van de bevolking over een aantal mogelijkheden is één zaak. Iets anders is de omgekeerde weg, de communicatie van de burger met de overheid. U moet eens nadenken over de vraag waar mensen zelf terecht kunnen daarvoor, met hun heel concrete vragen over hun heel concrete gevallen. Vaak vertellen ze dan nog maar de helft. Bij de meeste gemeenten kunnen ze dat niet. Dat heeft niets te maken met onwil, maar niet zelden heeft men daar ook niet alle antwoorden. Dit hangt immers ook af van het proces dat bezig is en dat op termijn moet uitmonden in een uitvoeringsplan. De Vlaamse overheid heeft terzake ook een sleutel in handen. U verwees naar de planologische ambtenaren. Ik neem aan dat zij niet de aanspreekpunten zullen zijn waar men terecht kan voor concrete informatie. Het is nodig dat de mensen weten waar ze terecht kunnen. Ik zal uw antwoord nogmaals overlopen. Mocht ik nog vragen hebben, dan kom ik daar zeker op terug.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik was niet zo happig om nu al te antwoorden op uw laatste vraag, aangezien de Vlaamse regering vrijdag uitvoerig haar standpunt zal bepalen met betrekking tot e-government en dit een van de elementen is die daarbij zullen worden behandeld. We hebben een zeer concreet actieplan klaar om die informatieverstrekking aan de burger te verbeteren met behulp van de moderne technologie. Ik wil toch nogmaals wijzen op het bestaan van een Vlaamse Infolijn. Het kan niet de bedoeling zijn dat er per departement versnipperde initiatieven worden genomen. Er is één centrale invalshoek voor informatie van

Van Mechelen

de Vlaamse overheid, en dat is de Vlaamse infolijn. Verder zijn we bezig onze website van de Vlaamse Gemeenschap te updaten en te verbeteren. Men moet immers technisch zeer begaafd zijn om te weten dat men links onderaan op de startpagina van onze website op LIN moet klikken, waarna men terecht komt bij een nieuwe lijst met afkortingen, waarbij men dan moet weten dat Arohm staat voor het departement Ruimtelijke Ordening en dat men dit moet aanklikken. Als men dan bij Ruimtelijke Ordening terecht komt, krijgt men een zeer goed uitgebouwde website met informatie. Daar zal men onder meer over de problematiek van de zonevreemde woningen heel snel de juiste informatie kunnen krijgen.

We hebben ook aan het departement gevraagd om onze eigen website met betrekking tot ruimtelijke ordening meer vraaggericht te heroriënteren, zodat men uitgaand van een begrip als 'zonevreemd' of 'zonevreemde woningen' heel snel de correcte informatie te krijgen over de situatie zoals we die alleen kennen maar die we zo moeilijk uitgelegd krijgen aan de mensen. Op lange termijn werken we met de VRT aan een groot initiatief. Ik hoop evenwel dat het probleem van de zonevreemde woningen al opgelost zal zijn wanneer dat project klaar is.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik sluit me aan bij de laatste opmerkingen van de minister. Ik geef soms wel eens het adres door waar men terzake een behoorlijk goede nota van de Vlaamse regering kan vinden. Dat is echter een lang adres : <http://www.vlaanderen.be/net/site/ruimtelijk/zonevreemd/woningen/> enzovoort. Als men naar de betrokken VZW gaat, dan is dat een veel korter adres.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.29 uur.*
